

«BIOKIMYO» AJ
акциядорларининг 2021 йил 25 июндаги
Умумий йиғилиши қарори билан

«ТАСДИҚЛАНГАН»

Умумий йиғилиш Раиси А.Тугизбаев

(М.Ў)

**«BIOKIMYO»
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ
КОРПОРАТИВ ЭТИКА
КОДЕКСИ**

(янги тахрири)

Янгийўл шаҳар – 2021 год

М У Н Д А Р И Ж А

1.	Асосий қоидалар.	3
2.	Шахсий масъулият.	3
3.	Атама ва қисқартмалар изоҳи.	4
4.	Корпоратив одобининг асосий принциплари.	6
5.	Ходимларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига амал қилиш.	7
6.	Манфаатлар тўқнашуви.	8
7.	Саноат хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазаси.	9
8.	Атроф-муҳит муҳофазаси.	11
9.	Жамият мулки ва ахбороти билан муносабат.	12
10.	Контрагент, ҳамкор ва учинчи шахслар билан ўзаро муносабат	15
11.	Давлат органлари, корхоналари, муассасалари ва давлатнинг мансабдор шахслари билан ўзаро муносабат	17
12.	Ҳалол рақобат	17
13.	Корпоратив ижтимоий масъулият	18
14.	Қоидабузарликлар ҳақида маълумот бериш	18
15.	Ходимларга маслаҳат бериш	19
16.	Якуний қоидалар	19

1. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1 «BIOKIMYO» АЖнинг муваффақиятли фаолияти ва нуфузи (кейинги ўринларда – Жамият) кўп жиҳатдан нафақат амалдаги қонунчилик талабларига, балки Жамият ходимларининг юксак касбий ҳамда хизмат одоб-ахлоқ стандартларига ҳам боғлиқ.

1.2. Жамият ходимларнинг ўз хизматини ҳалол, шаффоф ва виждонан бажаришига бўлган юқори талабларни қўллаш мақсадида мазкур Корпоратви этика кодексини (кейинги ўринларда – Кодекс) қабул қилади.

1.3. Кодекс ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга, содир этилиш сабаб ва шароитларини бартараф этишга, ходимларда юксак ҳуқуқий онгни тарбиялашга, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга оғишмай риоя қилишга, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига ҳамда жаҳон амалиётидаги хизмат одобининг юқори касбий ва ахлоқий талабларига йўналтирилган.

1.4. Мазкур Кодекс қуйидаги мақсадларда ишлаб чиқилган:

- Жамият ходимлари ўз лавозим мажбуриятларини бажариш жараёнида таянадиган хизмат одобининг асосий принципларини тизимлаштирувчи норматив ҳужжатни яратиш;
- Жамият ходимлари учун муносиб касбий ва ахлоқий талабларни аниқлаш;
- Жамиятнинг одоб-ахлоқ қоидалари билан шахсларни, Жамият номидан ваёки унинг манфаатлари учун хизмат қиладиган шахсларни, жумладан, ҳамкор ва вакилларни таништириш;
- Жамиятда жамоавий маданиятни ривожлантириш ҳамда ўзаро ҳурмат ва ишонч муҳитини яратиш;
- Жамиятнинг адолатли иш билан таъминловчи ва ҳалол ҳамкор сифатидаги расмий нуфузини шакллантириш ва мустаҳкамлаш.

2. ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК

2.1. Ходимлар эгаллаб турган лавозими ва бошқа омиллардан қатъи назар:

- мазкур Кодекснинг қоидалари билан танишиш ва кундалик иш фаолиятида унга таяниши;
- лавозим мажбуриятларини зарур даражадаги касбий салоҳият ва компетенция билан виждонан бажариши, ўз малакасини мунтазам ошириб бориши;
- ҳамкасблар билан ўзаро самарали билим алмашиш ҳамда иш юзасидан юқори даражада мулоқот олиб бориши;
- лавозим йўриқномаларида, Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатларида белгиланган касбий ваколати доирасида ҳаракат қилиши;
- юқори турувчи органлар ва мансабдор шахсларнинг ваколатлари доирасида қабул қилинган (берилган) қарорлар(топшириқлар)ини ўз муддатида ҳамда сифатли бажариши;
- меъёрий-ҳуқуқий ва ички меъёрий ҳужжатлар билан ўрнатилган чеклов ҳамда

тақиқларга, жумладан, коррупцион ҳаракатларга чек қўйиши;

- умумий ахлоқ қоидалари ҳамда хизмат одобига ишдан ташқари вақтда ҳам амал қилишлари лозим.

2.2. Жамият бошқаруви аъзолари ва таркибий бўлинма бошлиқлари қуйидагиларга мажбурдирлар:

- мазкур Кодексга амал қилишда ўрнатилган бўлиш;
- юксак касбий салоҳият, виждонлилик ва адолатда намуна бўлиш;
- Жамиятда юксак касбий салоҳият, виждонлилик ва адолат билан тавсифланган жамоавий маданиятни шакллантириш бўйича зарур чора-тадбирларни амалга ошириш;
- ходимларнинг Кодекс билан танишиш ва тушунишларини таъминлаш;
- ходимларга, уларнинг савол, таклиф ва шикоятларига эътиборли бўлиш, ушбу Кодексга доир ҳамда ходимларнинг лавозим мажбуриятларини бажариши жараёнида юзага келадиган саволларига жавоб бериш.

2.3. Жамият ходимлари эгаллаб турган лавозимидан ёки бошқа омиллардан қатъи назар ушбу Кодекснинг принцип ва талабларига риоя қилмаганликлари учун шахсан жавобгардирлар.

Жамият бошқаруви аъзолари ҳамда унинг таркибий бўлинма бошлиқлари ходимлари томонидан мазкур Кодекснинг принцип ва талабларига риоя қилинмаганлиги учун ҳам жавобгар бўладилар.

2.4. Жамият ходимларининг Кодекс қоидаларига риоя қилиши уларнинг касбий фаолияти сифатини баҳолашнинг мезонларидан бири ҳисобланади.

2.5. Жамият ходимларининг мазкур Кодекс қоидаларини бузиши ходимлар интизомини назорат қилиш, тегишли қоидабузарлик ва низоли вазиятларни кўриб чиқиш мақсадида махсус тузилган Ахлоқ комиссияси томонидан амалдаги қонунчилик талабларига, ушбу Кодексга ҳамда хизмат одоби меъёрларига асосан кўриб чиқилади, шунингдек ходимларга мураккаб ахлоқий вазиятларни ҳал қилиш юзасидан маслаҳат берилади.

Ахлоқ комиссияси келиб тушаётган масалаларни адолатли ва холисона кўриб чиқади, унинг фаолияти ва қарорлари Жамият бошқарувидан мустақилдир.

3. АТАМА ВА ҚИСҚАРТМАЛАР ИЗОҲИ

3.1. Киритилган атама ва изоҳлар:

Антикоррупцион эслатма – Жамият шартномаларига киритилган махсус қоидалар бўлиб, томонларнинг шартнома мажбуриятларини бажариш давомида коррупцияга қарши амалдаги қонунчилик талабларига риоя қилиши бўйича киритилган мажбуриятлари.

Яқин қариндошлар – ходим билан қариндошлик алоқасида бўлган шахслар, яъни ота-она, туғилган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллар, турмуш ўртоқ, фарзандлар, жумладан, асраб олинганлар, бува, буви, набиралар, шунингдек, турмуш ўртонинг ота-онаси, туғилган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллари.

Давлатнинг мансабдор шахси:

- Ўзбекистон Республикаси ёки хорижий давлатда қонунчилик, ижро ёки суд

ҳокимиятида тайинладиган ёки сайладиган мансабни эгаллаб турган ҳар қандай шахс;

- Ўзбекистон Республикаси ёхуд хорижий давлатда, хусусан, давлат органи, корхонаси ёки муассасасида давлат вазифаларини ўтаётган ҳар қандай шахс;
- ҳар қандай мансабдор шахс ёки халқаро ташкилот;
- сиёсий арбоблар, сиёсий партияларнинг мансабдор шахслари, жумладан, сиёсий лавозимларга номзодлар.

Давлат функциялари – давлат томонидан топширилган ва давлат манфаатларини кўзлаб амалга ошириладиган ҳар қандай фаолият, масалан, давлат харидлари билан боғлиқ.

Давлат органлари, корхона ва муассасалари – Кодекснинг мақсадидан келиб чиққан ҳолда давлат ҳокимияти органлари (вазирликлар, давлат қўмиталари, хизматлари, агентликлари, марказлари, инспекциялари, давлат компаниялари, концернлари), фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва уларнинг таркибий бўлинмалари, шунингдек давлат томонидан бевосита ёки билвосита назорат қилинадиган юридик шахслар.

Жамият тармоқлари – «BIOKIMYO» АЖ нинг устав капиталида улушга эга бўлган ташкилот ёки корхоналари.

Кодекс – мазкур Корпоратив одоб кодекси.

Контрагент – Жамият билан шартномавий муносабатга киришадиган ҳар қандай жисмоний, ишчи- ходимлар бундан мустасно, ёки юридик шахс (жумладан, унинг филиал ва/ёки ваколатхонаси).

Махфий маълумот – олиш, қайта ишлаш, топшириш ёки улардан фойдаланиш Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва/ёки маълумот эгасининг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ чекланган ҳар қандай шаклдаги маълумот, жумладан:

- давлат сирлари – давлат томонидан муҳофаза қилинган ва махсус рўйхатлар билан чекланган Ўзбекистон Республикасининг ўта муҳим, ўта махфий, ҳарбий, сиёсий, иқтисодий, илмий-техник ва бошқа хил маълумотлари;
- тижорат сирлари – илмий-техник, технологик, ишлаб чиқариш, молиявий-иқтисодий ва бошқа соҳаларда тижорат қийматига эга маълумот бўлиб, маълумот эгаси унинг қонуний асосда эркин фойдаланиш имкони бўлмаган учинчи шахсларга номаълум бўлганлиги сабабли махфийлигини ҳимоя қилиш чораларини кўради.

Хизмат сирлари – фан, техника, ишлаб чиқариш ва бошқарув соҳаларидаги маълумотлар бўлиб, уларни ошкор қилиш Жамият манфаатларига зиён етказиши мумкин.

Манфаатлар тўқнашуви – ходимнинг шахсий манфаатдорлиги (бевосита ёки билвосита) унинг лавозим ёки хизмат мажбуриятларини тегишли равишда бажаришига таъсир қилади ёки қилиши мумкин бўлган вазият бўлиб, унда ходимнинг шахсий манфаатдорлиги ва Жамиятнинг қонуний манфаатлари ҳамда ҳуқуқлари ўртасида қарама-қаршилиқ юзага келади ёки келиши мумкин.

Коррупцион ҳаракатлар:

- ноқонуний равишда давлат мансабдор шахсига (пора, порахўрлик), тижорат ташкилоти вакилига (тижорат учун пора) ёки бошқа ҳар қандай шахсга унинг ҳаракати (ҳаракатсизлиги) учун таъсир кўрсатиш ёки лавозим мажбуриятларини тегишли даражада бажармаслигига ундаш ва/ёки Жамият учун, жумладан, тегишли бўлмаган тижорат устуворлигига эришиш мақсадида фойдани таклиф қилиш, ваъда бериш, рухсат бериш, ўтказиш;

- расмиятчиликни камайитириш учун тўловни амалга ошириш;
- ўз мансаб ваколатларидан ноқонуний фойдаланиш, хизмат мавқеини, ваколатларини суистеъмол қилиш, шунингдек ходимнинг ўз мансабидан Жамият қонуний манфаатларига қарши ноқонуний фойдаланиши, жумладан, ўзи ёки учинчи шахслар учун ноқонуний фойда олиш мақсадида бошқа шахслардан ноқонуний фойда олиш ёки олишга розилик бериш, талаб қилиш, ундириш ёки сўраш;
- пора олишда ёки тижоратда ўз томонига пора билан оғдириш учун воситачилик қилиш, хусусан, ноқонуний фойдани олувчига етказиш ёхуд етказувчига ёрдам бериш, ноқонуний фойда олиш ва бериш тўғрисида у билан келишувга эришиш ва амалга ошириш;
- коррупция ёки уни содир этишга олиб келувчи, жумладан, манфаатлар тўқнашувини намоён қилувчи ҳаракат/ҳаракатсизлик.

Шахсий манфаатдорлик – ходимнинг у ва/ёки унинг яқин қариндошлари томонидан пул маблағлари, мол-мулк, хусусан, мулкка эгалик ҳуқуқи, мулкый характердаги хизматлар, бажарилган ишларнинг натижалари ёки бошқа бирон-бир фойда (афзалликлар) олиш имконияти билан боғлиқ манфаатдорликдир.

Халқаро ташкилот – давлат, ҳукумат ёки бошқа халқаро ташкилотлар томонидан ташкилий шакли ва ваколатларидан қатъи назар тузилган ҳар қандай халқаро ташкилот, масалан, иқтисодий интеграция бўйича минтақавий ташкилотлар.

Жамият – «BIOKIMYO» акциядорлик жамияти.

Ходимлар – ушбу Кодекснинг мақсадларидан келиб чиқиб, ушбу атама меҳнат шартномалари асосида ўз лавозим мажбуриятларини бажараётган Жамият ходимларини ҳамда Жамият бошқаруви аъзоларини назарда тутди.

Мазкур Кодексда қўлланган, лекин изоҳи келтирилмаган атамалар Жамиятнинг бошқа ички меъёрий ҳужжатларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида қандай маънода қўлланган бўлса, шу маънода ишлатилади.

2. КОРПОРАТИВ ОДОБНИНГ АСОСИЙ ҚОИДАЛАРИ

4.1. Қонунийлик

Жамият ва ходимлар Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги меъёрларига ҳамда амалдаги халқаро қонунчиликка риоя қиладилар.

4.2. Адолат ва ҳалоллик

Жамият ва ходимлар очиқ, ҳалол ва адолатли иш олиб борадилар. Жамият контрагент ва ҳамкорлар билан ишлашда ва муносабатда ахлоқ-одоб қоидаларига риоя қилади, шунингдек ҳар қандай коррупцион ҳаракатга нисбатан рад этиш принципини қўллаб-қувватлайди.

4.3. Холислик ва мустақиллик, жамият манфаатларига содиқлик

Жамият ходимлари ўз хизмат мажбуриятларини бажаришда муайян шахс, гуруҳ ёки ташкилотни афзал кўрмайди. Ходимлар ўз лавозим мажбуриятларини виждонан бажаришга тўсқинлик қиладиган шахсий манфаатдорлик таъсири билан боғлиқ ҳолатларни истисно қиладилар.

4.4. Касбий салоҳият и компетентлик

Жамият ходимлари ўз хизмат мажбуриятларини самарали бажариш учун зарур бўлган юқори даражадаги малакани таъминлашга ва сақлашга ҳаракат қиладилар. Жамият ходимларининг касбий маҳорати ва компетентлигини оширишга бўлган интилишларини

қўллаб-қувватлайди ва ёрдам беради.

4.5. Ходимлар ва бошқа шахсларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг устуворлиги

Жамиятдаги муносабатлар инсон ҳуқуқлари ҳамда уларни ҳурмат қилишга асосланади. Жамиятда ҳар қандай шаклдаги камситиш, руҳий босим ёки қўрқитишга йўл қўйилмайди. Жамиятда болалар меҳнатидан фойдаланилмайди.

4.6. Очiqқлик ва шаффофлик

Жамият ўз фаолиятида ходимлар, контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахслар учун ахборот очiqқлиги ва шаффофлиги сиёсатига амал қилади. Жамият мавжуд барча ошқора каналлардан фойдаланади ва манфаатдор шахсларнинг Жамият ҳақидаги оммавий ахборотдан эркин фойдаланишини таъминлайди.

4.7. Самарадорлик ва тежамкорлик

Жамият ва ходимлар ўз фаолиятида кам ҳажмдаги ресурслардан фойдаланган ҳолда энг яхши натижаларга эришишни кўзлайди; акционерлари, ходимлари ва бошқа манфаатдор шахсларнинг фаровон турмуш даражасини кўтариш мақсадида мунтазам самарадорликни ошириб боради.

5. ХОДИМЛАР ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИНИНГ ТАЪМИНЛАНИШИ

5.1. Жамият муҳим манбаси ходимлар эканини тан олади, шунинг учун уларни қўллаб-қувватлайдиган, ўқитиш ва ривожлантиришни кафолатлайдиган иш шароити ва жамоавий маданиятни яратишга ҳаракат қилади. Бу эса, ўз навбатида, ходимларнинг юқори даражадаги иш самарадорлигини таъминлайди.

5.2. Жамият инсон ҳуқуқларининг ажралмас қисми бўлган ходимларнинг меҳнат ҳуқуқларини тан олади ҳамда фаолияти давомида уларга амал қилинишини таъминлайди; болалар меҳнатидан фойдаланишга ва мажбурий меҳнатга йўл қўймасликни кафолатлайди.

5.3. Жамият ходимларни ишга қабул қилиш ва саралаш, уларнинг лавозимини кўтариш ва/ёки тақдирлаш, кадрларни танлаш ва жойлаштириш, тўловлар миқдорини белгилаш жараёнида қариндош-уруғчилик, маҳаллийчилик ва/ёки таниш-билишчилик, кимгадир устунлик бериш ва бошқа хилдаги салбий омилларга йўл қўйилмаслигини таъминлайди.

Жамият ходимларнинг меҳнат натижаларига қараб муносиб тақдирланишини таъминлайди, шунинг учун меҳнатни рағбатлантиришнинг илғор тизимларини татбиқ қилади.

Жамият меҳнат фаолияти жараёнида ҳар қандай шаклдаги камситиш, руҳий босим ва қўрқитишларга йўл қўймайди, ходимлар билан ва улар орасида инсон ҳуқуқлари ва ўзаро ҳурматга асосланган муносабатни қўллаб-қувватлайди.

5.4. Жамият ходимларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлашда, меҳнат ва дам олиш шароитларини яратишда амалдаги қонунчилик ва унинг ички меъёрий ҳужжатларида кўзда тутилган қўллаб-қувватлашларни кафолатлайди.

5.5. Жамият ходимларнинг касбий ривожланиши ва ўқиши учун шахсий ривожланиш дастурларини амалга оширади.

5.6. Жамият уни ривожлантиришнинг муҳим масалаларини ҳал қилишда ходимлар иштирокини, хусусан, ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари билан боғлиқ қарорларни қабул қилиш бўйича комиссия таркибига Касаба уюшмаси вакиллари сайлаш орқали қўллаб-қувватлайди.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

- ҳамкасбларга, Жамият ҳамкорлари, контрагентлари ва давлат мансабдор шахсларига уларнинг миллий, ирқий, жинсий, диний мансублигидан қатъи назар ҳурмат билан муносабатда бўлиш;
- Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатлар халқининг урф-одат, анъаналарига ҳурмат кўрсатиш, турли этник ва ижтимоий гуруҳ ва конфессияларнинг маданияти ҳамда ўзига хос хусусиятларини инобатга олиш;
- хизмат мажбуриятлари виждонан бажарилаётганлиги тўғрисида шубҳа уйғотадиган хатти-ҳаракатлардан, шунингдек шахсий обрў ва/ёки Жамият нуфузига путур етказадиган низоли вазиятлардан сақланиш;
- шахсий иш вақти ва ҳамкасбларининг иш вақтидан Жамият манфаатлари йўлида оқилона фойдаланиш;
- бошқа ходимларнинг шаъни ва кадр-қимматини камситувчи миш-мишлар, ҳақоратловчи материаллар ва/ёки маълумотларни тарқатмаслик;
- ишга қабул қилиш, лавозимни кўтариш, мукофот миқдорини белгилаш ва Жамиятдаги бошқа ходимларнинг касбий сифатига қараб уларнинг фойдасига қабул қилинган ҳар қандай қарорларда ўз фикрини асослай олиш;
- ўзига ва ҳамкасбларига нисбатан ҳар қандай камситиш ҳолатлари ҳақида бевосита ўз раҳбарига ёки Жамиятнинг Ахлоқ комиссияси раисига хабар бериш;
- ўз хатти-ҳаракатларига нисбатан шубҳа уйғонса, бевосита ўз раҳбарига ёки Жамиятнинг Ахлоқ комиссияси раисига тушунтириш сўраб мурожаат қилиш.

6. МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИ

6.1. Жамият манфаатлар тўқнашуви шароитида ҳар қандай қарорни қабул қилиш ва хатти-ҳаракатга йўл қўйиш мумкин эмас деб ҳисоблайди.

Манфаатлар тўқнашуви ходимнинг лавозими ёки лавозим мажбуриятлари унга ёки унинг яқин қариндошларидан бирига даромад ёки шахсий фойда (ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаргани учун ходимга Жамият томонидан тўланган мукофот пулидан ташқари) олиш имкониятини берадиган ҳар қандай вазиятда ёхуд ходим ўзининг шахсий манфаатдорлигини ёки яқин қариндошининг манфаатини ўз хизмат мажбуриятларидан ва Жамият манфаатлари олдидаги мажбуриятдан устун қўйганда юзага келади.

6.2. Жамиятда манфаатлар тўқнашуви вазиятларидан намуналар ҳамда бундай вазиятларни ошкор қилиш ва тартибга солиш амалиётидан иборат Манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати тасдиқланган.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

- манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати билан танишиш ва амал қилиш;
- Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига риоя қилиш;
- манфаатлар тўқнашуви вазиятида Жамият манфаатини кўзлаб ҳаракат қилиш (агар ходимнинг ҳаёти ва соғлиғига таҳдид солмаса);
- ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаришга тўсиқ бўладиган манфаатлар тўқнашувининг таъсири билан боғлиқ хатти-ҳаракатлардан воз кечиш, бирон-бир шахс, гуруҳ ёки ташкилотларга устуворлик бермаслик, уларнинг таъсиридан холи

бўлиш, Жамиятнинг қонуний манфаатларини ҳисобга олиш;

- ишга қабул қилиш, назорат қилиш, бошқариш ва мартабани оширишни режалаштиришда яқин қариндошларнинг иштироки ёки таъсирини истисно қилиш, шунингдек бундай имконият ҳақида ўз вақтида бевосита раҳбарни ва/ёки комплаенс хизматини хабардор қилиш;

- Жамият, бошқа ташкилот ва шахслар фаолиятига ноқонуний таъсир ўтказиш учун хизмат мавқеидан фойдаланмаслик;

- манфаатлар тўқнашуви мавжуд бўлган (юзага келган) ҳолат ҳақида ўз вақтида бевосита раҳбарни ва/ёки комплаенс хизматини манфаатлар тўқнашувини вақтида ва тегишли тарзда тартибга солиш мақсадида хабардор қилиш;

- бевосита раҳбарни ва/ёки комплаенс хизматини бошқа ҳар қандай меҳнат фаолияти ёки Жамиятдан ташқари бошқа компания ёки ташкилотларнинг бошқарув органларига аъзолик ҳақида хабардор қилиш;

- бевосита раҳбарни ва/ёки комплаенс хизматини қўл остидаги яқин қариндошлари ҳақида хабардор қилиш;

бевосита раҳбарни ёки комплаенс хизматини, Жамиятнинг Ахлоқ комиссияси раисини ўз хатти- ҳаракатларига шубҳа туғилганда хабардор қилиш.

7. САНОАТ ХАВФСИЗЛИГИ ВА МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ

7.1. Ишлаб чиқариш объектларида ишлайдиган ходимлар ва контрагент вакиллари учун хавфсиз меҳнат шароитини таъминлаш, бахтсиз ҳодисалар, ишлаб чиқариш жароҳатлари, касбий касалликлар ва авария ҳолатлари сонини камайтириш.

7.2. Жамият томонидан бахтсиз ҳодисалар хавфини йўқ қилиш учун қўлланаётган чоралар ўз ичига қуйидагиларни олади:

- жамиятнинг ишлаб чиқариш объектларида ишлайдиган контрагентларнинг вакиллари ва ходимлар томонидан меҳнат муҳофазасини таъминлашга доир Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига ва бошқа норматив ҳужжатларга риоя қилиш;

- касб саломатлиги ва меҳнат муҳофазасини бошқариш тизимини мунтазам такомиллаштириб бориш;

- рўй бериши мумкин бўлган ва аниқ хавф-хатарларни аниқлаш, шунингдек «Ўзкимесаноат» АЖ корхоналарида тасдиқланган амалиётга мувофиқ қалтис вазиятларни бошқаришни таъминлаш мақсадида ходимларнинг иш жойларидаги барча шундай вазиятларни ишлаб чиқаришнинг ўзига хос жиҳатлари ва турларига, хавфнинг характерига қараб баҳолаш;

қалтис вазиятларни, бахтсиз ҳодисалар таҳдидини, фавқулодда ҳолатларни камайтириш ва иложи борича бартараф қилиш, ходимларнинг жароҳатланиши, касалланишининг олдини олиш, саломатлигини яхшилаш бўйича чора-тадбирлар режаси ҳамда мақсадли дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

- жароҳатланиш ва соғлиқнинг ёмонлашишига йўл қўймаслик бўйича зарур чора-тадбирларни кўриш орқали барча ходимларнинг соғлиғини сақлаш ва меҳнат муҳофазасини таъминлаш;

- ҳар бир ходимга иш жойидаги касбий хавфсизлик ва саломатликнинг қалтис томонлари ҳамда хавф- хатарлари ҳақидаги маълумотни етказиш;

- касби ёки лавозимидан қатъи назар ҳар бир ходимнинг соғлиқни сақлаш ва

меҳнат хавфсизлиги борасидаги мажбуриятларга риоя қилишда масъулиятлилик даражасини ошириш ва иштирокини таъминлаш;

- сифатли таълимни ташкил қилиш орқали ходимларнинг меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги тайёргарлигини мунтазам яхшилаб бориш;

- иш жойларида соғлиқни сақлаш ва меҳнат хавфсизлиги соҳасидаги қонун ва бошқа талабларга амал қилинаётганлиги ва бажарилаётганлиги устидан барча турдаги ишлаб чиқариш назоратини таъминлаш;

- меҳнат хавфсизлиги ва шароитини ускуналарнинг ҳалокатсиз ишлаши, янги технологияларни жорий қилиш ҳисобига юқори даражага кўтариш;

- кўнгилсиз ва бахтсиз ҳодисалар юзага келишининг олдини олиш ва камайитириш учун хавфли ишлаб чиқариш объектларидан фойдаланаётган корхоналарда саноат хавфсизлиги даражасини таъминлаш;

- хавфли ишлаб чиқариш объектларидан эҳтиёткорлик билан фойдаланиш, кўнгилсиз, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, таркибий бўлинмаларнинг локализацияга ва хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги ҳалокат ва бахтсиз ҳодисаларнинг асоратларини бартараф қилишга тайёрлигини таъминлаш;

- хавфли ишлаб чиқариш объектларидан фойдаланаётган корхоналарнинг барқарор фаолият юритиши ва ривожланиши учун бахтсиз ҳодиса ва ҳалокатга олиб келиши мумкин бўлган саноат хавфсизлиги соҳасидаги техник ҳужжатлар билан тартибга солинган режимдан четга чиқишлар, техник қурилмалар носозлиги юзага келишининг олдини олувчи тизимни яратиш йўли орқали шарт-шароит тайёрлаш.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қўйидагиларни ифодалайди:

- ходимлар ва Жамиятнинг ишлаб чиқариш объектларида ишлайдиган контрагент вакиллари томонидан Ўзбекистон Республикасининг меҳнат муҳофазасини таъминлашга доир қонунлари ва бошқа меъёрий ҳужжатларга риоя қилиш;

- Жамиятда қабул қилинган меҳнат муҳофазаси ва саноат хавфсизлиги қоидаларини билиш ҳамда унга сўзсиз амал қилиш;

- иш вақтида бериладиган шахсий ҳимоя воситаларини белгиланган мақсадларда ишлатиш;

- Жамиятда белгиланган муддатларда мазкур талаб ва қоидалар бўйича йўл-йўриқ олиш, ўқиш ва билимларни текшириш;

- эҳтиёт чораларини кўриш, ўз хизмат мажбуриятларини бажаришда модда ва материаллардан тўғри ҳамда хавфсиз фойдаланиш, ўз соғлиғи ва хавфсизлигини, шунингдек ҳамкасблари ҳамда ўзгаларнинг соғлиғи ва хавфсизлигини хавф остига қўймаслик;

- ходимлардан бири меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси қоидаларини бузган бўлса, шунингдек юзага келган ёки келиши мумкин бўлган ҳалокат ва бошқа фавқулодда вазиятларга муносабат билдириш ҳамда белгиланган тартибда зудлик билан бевосита раҳбарни ва/ёки бошқа масъул шахсларни хабардор қилиш.

8. АТРОФ-МУҲИТ МУҲОФАЗАСИ

8.1. Жамият ишлаб чиқариш фаолияти чиқиндиларни қайта ишлаш, атмосферага ва табиий сув ҳавзаларига ифлослантирувчи моддаларни чиқариш билан боғлиқлигини тан олади. Шунинг учун атроф муҳитни муҳофаза қилиш ҳамда унинг табиий

ресурсларини сақлаш Жамиятнинг устувор вазифаларидандир. Жамият бу вазифаларни бошқарув органи масъулиятига ва ходимларнинг мажбуриятлари сирасига киритиб, ўз фаолиятининг атроф-муҳитга салбий таъсирини камайтириш ва экологик мувозанатни яхшилаш устида тинимсиз иш олиб боради.

8.2. Жамият жаҳон стандартларига мувофиқ экологик менежмент тизимини жорий қилган ҳолда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишлаб чиқариш фаолиятига ва ишлаб чиқариш маҳсулотлари утилизациясига доир Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, халқаро қонунлар ва талабларга риоя қилади.

8.3. Жамият муқаррар ҳалокат ва бахтсиз ҳодисалар билан боғлиқ атроф муҳит ифлосланишининг олдини олишга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқади ҳамда амалга оширади, ресурстежамкор технологиялардан фойдаланади ва бу билан атроф муҳит ва инсонга зарарли таъсирни камайтиради.

Ўз фаолияти доирасида Жамият атроф муҳитни муҳофаза қилиш ҳамда экологик хавфсизлик соҳасидаги қуйидаги мажбуриятларни ўз зиммасига олади:

- ишлаб чиқаришнинг экологик мониторингини юритиш;
- сув ва ер ресурсларини, атмосфера ҳавосини муҳофаза қилишни таъминлаш;
- ресурстежамкор замонавий технологияларни татбиқ қилиш ҳамда бу билан ишлаб чиқаришнинг энергетик самарадорлигини таъминлаш;
- ифлослантирувчи моддаларни чиқариш ва ташлашни камайтириш ҳамда олдини олиш бўйича барча чораларни кўриш, шунингдек ҳосил бўлган ишлаб чиқариш чиқиндиларини камайтириш, зарарсизлантириш ва уларнинг утилизацияси бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш;
- маҳсулот ишлаб чиқариш фаолияти натижасида экологик таъсирнинг характери, масштабини ҳисобга олган ҳолда аниқланган муҳим экологик аспектларни бошқаришни таъминлаш;
- экологик мақсад ва вазифаларни аниқлаш ҳамда таҳлил қилиш;
- экологик менежмент тизими ишининг натижадорлиги таҳлилини олиб бориш;
- экологик менежмент тизимининг ISO 14001 талабларига мувофиқлигини таъминлаш;
- Ўзбекистон Республикасининг табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонуний ҳужжатлари ва бошқа меъёрий ҳужжатлар талабларига мувофиқ фаолият юритиш;
- экологик менежмент тизимидаги ўз ўрни ва ролини англашлари учун ходимларга экологик таълим ва тарбия берилишини таъминлаш.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

- атроф муҳитни муҳофаза қилиш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатлари талабларини билиш ҳамда риоя қилиш;
- шахсан ўрнатилган бўлиш ва атрофдагиларда экологик масъулият одобини шакллантириш;
- ходимлардан бирортаси атроф муҳитни муҳофаза қилиш қоидаларига зид ҳолда ҳаракат қилаётган бўлса, муносабат билдириш, бевосита раҳбарни ва/ёки бошқа масъул шахсларни хабардор қилиш;

- энергия ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланилишини таъминлаш.

9. ЖАМИЯТ МУЛКИ ВА МАЪЛУМОТЛАРИГА МУНОСАБАТ

9.1. Иш фаолияти давомида ходимлар эгаллаб турган лавозимлари ва юклатилган хизмат ваколатларига доирасида Жамиятнинг, контрагент ва ҳамкорларнинг маълумотларни, жумладан, махфий маълумотларни ҳам билиш имкониятига эга бўладилар.

Махфий маълумотнинг ошкор бўлиши Жамиятнинг, контрагентларнинг молия-хўжалик фаолиятига ва/ёки нуфузига зарар келтириши ёхуд рақобатчилар ёки бошқа шахслар томонидан Жамиятнинг зарари йўлида мақсадли фойдаланилиши мумкин.

Жамият ўзи ва контрагентлари, ҳамкорлари ва бошқа учинчи шахсларга тегишли махфий маълумотларнинг ноқонуний ошкор қилинишидан ҳимояланишга жиддий муносабатда бўлади, шу сабабли бундай маълумотларнинг айрим қисми фақат меҳнат фаолиятида зарур бўладиган ходимларга тегишлилиги бўйича тақдим қилинади.

Принцип ва қоидалар ходимлар учун қўйидагиларни ифодалайди:

- турли хилдаги маълумотлар, хусусан, «давлат сирлари», «тижорат сири» ва бошқа хизмат сирларига доир Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатлари асосида белгиланган маълумотлар билан ишлаш қоидаларига риоя қилиш;

- махфий маълумотдан Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва Жамият талабларига мувофиқ ўз хизмат мажбуриятлари ва ваколатларини бажариш жараёнида қатъий хизмат вазифаси доирасида фойдаланиш;

- бевосита хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ зарурат бўлмаса, Жамиятнинг бошқа ходимлари билан махфий маълумотларни муҳофаза қилмаслик;

- махфий маълумотларни оммавий жойларда муҳофаза қилмаслик;

- зарурат бўлмаса, бевосита хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ ҳолда фойдаланиш мумкин бўлган Жамият фаолияти ҳақидаги маълумотни бирон-бир форматда ёзиб олиш, архив яратиш ва ҳар хил йўллар билан нусха олиш;

Жамият ёки унинг контрагентлари, ҳамкорлари ва бошқа шахсларнинг махфий маълумотларини учинчи шахсларга етказиш (жумладан, бир неча шахслар даврасига) мумкин эмас, амалдаги қонунчилик талабларига кўра, Жамиятда белгиланган тартибда махфий маълумотни етказишга рухсат берилиши бундан

мустасно;

- оммавий бўлмаган маълумотдан, яъни очик манбаларда эълон қилинмаган, Жамиятдаги хизмат мажбуриятларини бажариш жараёнида олинган, жумладан, Жамиятнинг ёки ўзгаларнинг қимматли қоғозларини сотиб олиш ва/ёки сотиш ҳақидаги маълумотларидан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланмаслик;

- «Тоза стол» қонунчилигига риоя қилиш, хусусан:

- иш жойини тарқ этаётганда компьютерни блоклаш ва портатив қурилмаларни (ноутбук, планшет, смартфон) ҳамда маълумот ташувчиларни (ташқи HD-дисклар, flash-тўплагич, DVD/CD-дисклар ва б.) ишончли жойда сақлаш;

- маълумотни моддий ташувчиларни очик жойда қолдирмаслик, Жамиятда ўрнатилган махфий маълумот ва ҳужжатларни сақлаш қоидаларига амал қилиш;

- Жамиятда ўрнатилган ахборот хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш, шахсий

пароллар хавфсизлигини таъминлаш (жумладан, ишчи компьютер, ноутбук, ички тизим, корпоратив сайт ва корпоратив банк карталарининг), уларни бошқа шахсларга айтмаслик, ёзиб олмаслик, паролларни автоматик сақлаш функциясидан фойдаланмаслик;

- электрон ахборот ва ресурслар билан ишлашда, хусусан, нотаниш манзиллардан ҳаволалар, файл ва иловаларни олишда эҳтиёткор бўлиш;

- Жамиятда фақат муаллифлик ҳукуки бўлган дастурий таъминотдан фойдаланиш, Жамиятнинг компьютер ва портатив қурилмаларига (ноутбук, планшет, смартфон) бошқа дастурий таъминотни ўрнатмаслик, дастурларни ўчирмаслик ва/ёки Жамиятнинг ахборот хавфсизлигини таъминлаш талабларини инкор қилмаслик;

- махфий маълумотни Жамиятдан ишдан бўшагандан кейин ҳам Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатлари, Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва/ёки Жамият ва ходим ўртасидаги келишувга биноан белгиланган муддат давомида ошкор қилмаслик;

- сўралмаган, лекин (жўнатувчини олдиндан огоҳлантириб) олинган махфий маълумотни жўнатувчига қайта юбориш ва/ёки йўқ қилиш;

- хизмат мажбуриятларини бажаришда махфий маълумотни ҳимоя қилишнинг тегишли чораларини кўриш ва унга эга бўлишнинг ҳар қандай мақсадли, тасодифий ёки рухсатсиз ҳолатларининг олдини олишни назорат қилиш;

- маълумотни ҳимоя қилиш ёки фойдаланиш масалаларига доир шубҳа туғилса, бевосита ўз раҳбарига ва/ёки ахборот хавфсизлиги ва ахборот технологияларини ривожлантириш бошқармасининг бошлиғига аниқлик киритиш учун мурожаат қилиш.

9.2. Жамият унинг фаолиятига таъсир қилувчи баёнот ва вазиятларга шарҳ беришга, шунингдек, очиқ манбаларда ўз фаолияти ҳақида маълумот эълон қилишга (жумладан, ОАВда, Жамиятнинг интернет сайтида, унинг расмий веб-саҳифалари ва ижтимоий тармоқларда) ҳақли. Жамият номидан бундай маълумотни, шарҳ ва баёнотни Жамият бошқаруви аъзолари, шунингдек Жамиятнинг бошқа ходимлари ички меъёрий ҳужжатларда белгиланган келишувларни олиш ва процедураларга амал қилиш шарти билан бериши ва нашр қилиши мумкин.

- мурожаат ва баёнотларга бериладиган жавобларни Жамиятнинг матбуот хизмати мувофиқлаштиради.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

- Жамият фаолиятига алоқадор маълумотни тарқатмаслик ва муҳофаза қилмаслик, олдиндан келишилмаган ҳолда Жамият номидан ҳам, ўз номидан ҳам ҳеч қандай шарҳ бермаслик;

- ўзаро суҳбатларда, ижтимоий тармоқлар ва очиқ фойдаланишдаги бошқа нашрларда Жамият фаолияти ва ўз иши ҳақида холис ва ҳурмат билан фикр билдириш;

- Жамият нуфузига путур етказадиган, манфаатлар тўқнашувини келтириб чиқарадиган ёки Жамиятнинг мол-мулки ёки имижига зарар етказадиган хатти-ҳаракатларда иштирок этмаслик ва баёнот бермаслик;

- шарҳ бериш чоғида шубҳа туғиладиган бўлса, бевосита ўз раҳбарига ёки матбуот хизмати раҳбарига аниқлик киритишини сўраб мурожаат қилиш.

9.3. Жамият ходимлар, контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахсларни ошкор қилмайди, уларнинг шахсий ҳаётини ҳурмат қилади ҳамда Жамият тасарруфидаги барча шахсий маълумотларни ҳимоя қилади.

Ўз ходимлари, контрагентлари, ҳамкорлари ва бошқа учинчи шахсларнинг шахсий маълумотларини ҳимоя қилиш доирасида Жамият фақат молия-хўжалик

фаолиятини юритиш ва ўз мажбуриятларини ижро этиши учун зарур бўлган шахсий маълумотларнигина йиғади ва қайта ишлайди, шунингдек уларни ҳимоялаш бўйича қонуний талабларга риоя қилади.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қўйидагиларни ифодалайди:

- бошқа ходимларнинг, шунингдек контрагентларнинг, ҳамкорлар ва учинчи шахсларнинг шахсий маълумотларини қайта ишлаш ва ҳимоя қилиш билан боғлиқ жараёнда белгиланган қоида ва процедураларга амал қилади;
- хизмат мажбуриятларини бажаришда шахсий маълумотларни ҳимоя қилишнинг тегишли чораларини кўриш ҳамда ҳар қандай мақсадли, тасодифий ва рухсатсиз фойдаланишнинг олдини олиш учун назорат қилади;

9.4. Жамият интеллектуал мулк ҳуқуқини қимматли манба деб тан олган ҳолда хусусий интеллектуал мулк ҳуқуқини ҳимоя қилади ва ўзгаларнинг интеллектуал мулк ҳуқуқига ҳурмат билан муносабатда бўлади;

Жамиятдаги ҳар бир шахс интеллектуал мулк ҳуқуқидан рухсатсиз фойдаланишининг олдини олиш учун масъул ҳисобланади.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қўйидагиларни ифодалайди:

- Ўзбекистон Республикасининг интеллектуал мулк ҳуқуқидан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларига амал қилиш;
- қонуний асос бўлмаса, жамият ва учинчи шахсларнинг интеллектуал мулк ҳуқуқидан, хусусан, логотиплар, товар белгилари ва/ёки рамзлардан, фойдаланмаслик;
- ишлаб чиқаришга янги товар ва хизматлар жорий қилинганда ёки яратилганда интеллектуал мулк ҳуқуқи тегишли тарзда ҳимоя қилинишини таъминлаш;
- интеллектуал мулк ҳуқуқлари қонуна ҳимоя қилинмагунча жамиятдан ташқарида янги ғоя ва/ёки лойиҳаларни ошкор қилмаслик;
- интеллектуал мулк ҳуқуқидан фойдаланиш ёки ҳимоя қилишда шубҳа туғилса, бевосита ўз раҳбарига ёки Жамиятнинг Юридик бюросига аниқлик киритилишини сўраб мурожаат қилиш.

9.5. Жамият мулкчилик ёки бошқа ҳуқуқлар асосида эга бўлган ва фойдаланадиган мулк фақат Жамиятнинг мақсад ва вазифаларини амалга ошириш ҳамда унинг узоқ муддатли ривожланиши ва гуллаб- яшнаши учун мўлжалланган. Шу муносабат билан Жамият ўз мол-мулкини ўғирликдан, кўкка совуришдан, ишдан чиқишидан, йўқотишдан, ходимлар ва/ёки ўзгалар томонидан ноқонуний фойдаланиш ва суиистеъмолликлардан зарурий ҳимоя орқали таъминлашга интилади.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қўйидагиларни ифодалайди:

- Жамият мулкига масъулият ва эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш, улардан қатъий ўз хизмат мажбуриятлари ва ваколатларини бажариш доирасида фойдаланиш;
- Жамият мулкига путур етказиш, ноқонуний фойдаланиш ёки Жамият учун йўқотиш эҳтимоли ва/ёки шаънига доғ тушишига олиб келадиган асосланмаган қарорларни қабул қилмаслик;
- Жамият офисларида ва ишлаб чиқариш жойларида ўрнатилган ускуналардан (жумладан, компьютерлар, нусхаловчи аппаратлар, интернет/интранет) бевосита раҳбарни олдиндан огоҳлантирмасдан шахсий мақсадларда фойдаланмаслик;
- агар Жамият ускунаси (жумладан, ҳисоб рақамларининг пароллари,

реквизитлари ёки бошқа маълумотлар) йўқолса ёки ўғирланса, дарҳол ўрнатилган каналлар орқали ахборот хавфсизлиги ва ахборот технологияларини ривожлантириш бошқармасига хабар бериш;

– Жамият мулки ишдан чиқса, сарфлаб юборилса ва бошқа суиистеъмолликларга йўл қўйилгани маълум бўлса, дарҳол Жамиятда ахборот узатиш учун ўрнатилган каналлар орқали бу ҳолатлар ҳақида хабар бериш.

10. КОНТРАГЕНТЛАР, ҲАМКОРЛАР ВА УЧИНЧИ ШАХСЛАР БИЛАН ЎЗАРО МУНОСАБАТ

10.1. Жамият контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахслар билан умумқабул қилинган бизнес юритиш қоидаларига, хусусан, қонунийлик, ҳалоллик, шаффофлик, ўзаро ҳурмат принципларига асосан расмий муносабатларни ўрнатади ва олиб боради; шартнома мажбуриятлари ва бошқа келишувларни бажаради ва буни ўз контрагентларидан ҳам талаб қилади.

10.2. Жамият контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро муносабатларда ҳар қандай шаклдаги ва кўринишдаги коррупцион ҳаракатларга тоқат қилмаслик тамойилига қатъий амал қилади.

10.3. Жамият, унинг контрагентлари ва ҳамкорлари Жамият қадриятларини ҳурмат қиладилар ҳамда амалдаги қонунчиликка, хизмат одобининг асосий принцип ва қоидаларига риоя қиладилар, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш заруриятини тўғри англайдилар ва жамият олдида жавобгардирлар.

10.4. Жамият Ўзбекистон Республикасининг харидлар тўғрисидаги қонунлари ва Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатлари талаблари, объектив мезонларига мувофиқ товар етказиб берувчилар шаффоф, ҳалол ва адолатли тарзда танланишини таъминлайди.

Шунингдек Жамиятда контрагентлар ва ҳамкорларнинг ишончлилиги, шаънига доғ тушмаганлиги, хизмат одоби, бизнес юритиш, коррупцияга қарши курашиш доирасида Жамиятнинг принцип ва стандартларига мос эканлигини текширувчи амалиётлар қабул қилинган.

Жамият коррупцион ёки бошқа ноқонуний фаолиятга аралашган, ўз ходимларига нисбатан камситишларга йўл қўйган контрагент, ҳамкор ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро ҳамкорликни бекор қилиш ҳуқуқига эга.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қўйидагиларни ифодалайди:

– контрагент, ҳамкор ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро алоқада ҳолислик ва беғаразликни сақлаш, шунингдек виждонлилик, ҳалоллик, адолат ва ўзаро ҳурмат тамойилларига таяниш, ахлоқ-одоб меъёрлари ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига амал қилиш;

– контрагент, ҳамкор, инвестиция объектлари, молиялаштирувчи шахслар, хусусан, малакани баҳолаш ва учинчи томоннинг шаънини текшириш ва танлаш бўйича Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатлари талабларини виждонан бажариш;

– Жамиятнинг шартнома ишларини юритиш ҳамда шартномаларга Жамият манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қоидаларни (коррупцияга қарши эслатмалар ва ҳ.к.) киритиш бўйича ички меъёрий ҳужжат талабларини виждонан бажариш;

– шартнома иши ва қонунчилик билан белгиланган ҳолатларда Жамият номидан ва унинг манфаатлари учун сарфланган харажатларни тасдиқловчи ҳужжатларни учинчи шахсдан олинишини таъминлаш;

– учинчи шахсларни Жамиятнинг хизмат одоби, бизнес юритиш ва коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги қоидаларидан хабардор қилиш.

10.5. Жамият фаолияти доирасидаги импорт-экспорт амалиётларида божхона қонунчилигига, экспорт назорати талабларига, шунингдек Жамият бизнес юритадиган давлатлардаги санкциявий чекловларга амал қатъий қилади.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– амалдаги божхона қонунчилигига, экспорт назорати талабларига, шунингдек қайд қилинган соҳадаги Жамиятнинг барча ички меъёрий ҳужжатларига, сиёсати ва процедураларига амал қилиш;

– контрагент ва ҳамкорларга нисбатан санкциявий чекловлар йўқлигини текшириш мажбуриятининг мавжудлиги.

10.6. Ходимлар Жамиятнинг вакиллари дир, Жамиятнинг шаъни уларнинг контрагентлар, ҳамкорлар ва учинчи шахслар билан ўзаро муносабатидаги касбий маҳорати ва ахлоқига боғлиқ.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– хизмат мажбуриятларини бажариш жараёнида меҳнат шароити ва тадбир шаклига қараб жиддий, сипо, умумқабул қилинган расмий услубга мувофиқ ташқи кўринишга эга бўлиш;

– Жамият номидан ташқи коммуникацияларга киришганда мазкур Кодекснинг 9.2-бандида баён этилган қоидаларга ва Жамиятнинг талаб ва чекловларига амал қилиш.

11. ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ, КОРХОНАЛАРИ, МУАССАСАЛАРИ ВА ДАВЛАТНИНГ МАНСАБДОР ШАХСЛАРИ БИЛАН ЎЗARO МУНОСАБАТ

11.1. Жамият давлат органлари, корхоналари ёки муассасалари ҳамда давлатнинг мансабдор шахслари билан ўта шаффоф муносабатларни ўрнатишга интилади, амалдаги қонунчилик меъёрларига риоя қилган ҳолда, жумладан, давлат харидларини тартибга солувчи ва давлат мансабдор шахсларига ноқонуний таъсир ўтказишни тақиқловчи ҳалол ва тўғри йўлни танлайди.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– давлат органлари, корхоналари ёки муассасалари ва давлатнинг мансабдор шахслари билан ўзаро муносабатда амалдаги қонунлар ва ички меъёрий ҳужжатларнинг қоидаларига қатъий риоя қилиш;

– давлат мансабдор шахсларига, шунингдек, Жамиятда текширув-назорат функцияларини амалга оширувчи шахсларга Жамиятнинг номидан, топшириғига кўра ёки манфаатларини кўзлаб ҳар қандай совға, моддий бойликлар ёки бошқа турдаги фойда таклиф қилиш ва етказишни тақиқлаш.

12. ҲАЛОЛ РАҚОБАТ

12.1. Жамият ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатларда қабул қилинган рақобатчилар билан келишувни тақиқловчи, рақобатни чекловчи, устувор ёки монопол ҳолатдан фойдаланувчи монополияга қарши қонунчиликка риоя қилган ҳолда эркин ва ҳалол рақобат принципига амал қилади.

Ходимлар учун принцип ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– ўз хизмат мажбуриятлари ва ваколатларини бажаришда виждонан рақобат ва монополияга қарши қонунчилик қоидаларига амал қилиш;

- қонунчилик талаблари билан белгиланган доирада рақобатчилар билан ўзаро алоқа қилиш, хусусан, жамиятнинг рақобатдошлилигини белгилайдиган ва унга таъсир қиладиган, рақобатчилар ҳам худди шундай ҳолатга эришишлари учун уларга Жамиятнинг нархлар, савдо ҳажми, тендерлар, даромад, маржалар, харажатлар миқдори, ўтказиш каналлари ва бошқа омиллар каби махфий маълумотни ошкор қилиш;
- рақобатчилар билан рақобатни ёки етказиб берувчилар билан муносабатни чеклаш, тендерга сохта таклифларни бериш ёки буюртмачилар, бозорлар, ҳудудлар ва маҳсулот тоифаларини тақсимлаш ҳақидаги келишувлар тузишни тақиқлаш;
- Жамият харидорлари томонидан товарлар қайта сотиб олинаётганда уларнинг нархланишига таъсир қилувчи ҳар қандай ҳаракатларни, шунингдек Жамият томонидан етказиб берилаётган товарларнинг импорт ёки экспортини чеклашга уринишларни тақиқлаш;
- рақобатчилар тўғрисидаги махфий маълумотни саноат жосуслиги, порахўрлик, ўғирлик ва ҳоказо йўллар билан олишни тақиқлаш;
- рақобатчи, унинг маҳсулотлари ёки хизматлари ҳақида била туриб нотўғри маълумот тарқатишни тақиқлаш;
- ўз хатти-ҳаракатларига нисбатан шубҳа туғилса, бевосита раҳбарга ёки Юридик бюрога аниқлик киритишни сўраб мурожаат қилиш.

13. КОРПОРАТИВ ИЖТИМОЙ ЖАВОБГАРЛИК

13.1. Жамият ўз фаолиятини юритадиган минтақаларда ижтимоий лойиҳалар барқарор ривожланишнинг муҳим омили деб қарайди.

13.2. Жамият бизнес-режа кўрсаткичлари бажарилганда 10% (ўн фоиз) соф фойдани фан, таълим, санъат ва маданият соҳаларига, шунингдек ижтимоий ва гуманитар, атроф муҳит муҳофазаси билан боғлиқ лойиҳаларга хайрия ва ҳомийлик ёрдамлари кўрсатишга ажратади.

Жамиятнинг хайрия, ҳомийлик ва ижтимоий фаолиятининг асосий мақсади барқарор ривожланишни ҳамда Жамият, унинг тармоқлари ижтимоий ҳимояга муҳтож туманлар ва фуқароларнинг фаровонлигини таъминлашдан иборат. Жамият хайрия, ҳомийлик ва ижтимоий лойиҳаларни амалга ошириш орқали, аввало, одамларга ёрдам беришга ҳаракат қилади.

Жамиятнинг хайрия, ҳомийлик ва ижтимоий фаолияти унинг нуфузини ва инвестициявий жозибadorлигини кўтаришга ҳам қаратилган.

13.3. Жамият хайрия, ҳомийлик ва ижтимоий ёрдам кўрсатишнинг қуйидаги асосий принципларига амал қилади:

- аниқ манзилли ва мақсадли фойдаланиш: Жамиятнинг хайрия, ҳомийлик ва ижтимоий фаолияти унинг хайрия стратегиялари билан белгиланган аниқ вазифаларни ҳал қилишга йўналтирилган;

харажатларни назорат қилиш: Жамият хайрия, ҳомийлик ва ижтимоий ёрдам сифатида берилган маблағларни сарфлаш, жумладан, ажратилган маблағлардан мақсадли фойдаланганлик устидан ҳам назоратни амалга оширади, шунингдек ҳисобот материалларини ўз вақтида ва тегишли тарзда текшириб туради;

- маълумотнинг шаффофлиги ва ошкоралиги: Жамият томонидан тақдим қилинган хайрия, ҳомийлик ва ижтимоий ёрдам ҳақидаги асосий маълумот очиқ манбаларда, хусусан, Жамиятнинг расмий интернет сайтида эълон қилинади,

14. ҚОИДАБУЗАРЛИКЛАР ҲАҚИДА МАЪЛУМ ҚИЛИШ

14.1. Жамиятнинг ходимлари, контрагентлари ва ўзга шахсларда ушбу Кодекснинг фактик ёки эҳтимолий қоидабузарликлари, Жамият ходимлари хатти-ҳаракатларининг қонунийлиги ёки ахлоқига шубҳа борлиги ҳақида маълумот бўлса, қуйидаги ахборот каналларидан бирига маълум қилишлари керак:

- + 99870 602-49-18; – телефон рақамига;
- info@biokimyo.uz электрон манзилига;
- жамиятнинг расмий сайтида жойлаштирилган шакл орқали;
- бевосита раҳбарга (фақат Жамият ходимлари учун);
- жамиятнинг Ахлоқ комиссияси раисига.

14.2 Жамият рўйхатдан ўтган, белгиланган тартибда келиб тушган барча хабар ва мурожаатларни Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талаблари ва Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ ҳолис ва ўз вақтида қўриб чиқирилишини таъминлайди.

14.3 Жамият, хусусан, қоидабузарликлар ҳақидаги хабарларни қабул қилиш, қайта ишлаш ва қўриб чиқишга масъул ходимлар ўз ваколатлари ва мавжуд имкониятлари доирасида қоидабузарлик тўғрисида (Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида кўзда тутилган ҳолатлар бундан мустасно) ишончли хабар берган шахсга доир маълумотлар сир сақланишини таъминлайдилар.

14.4. Жамият ушбу Кодекс қоидаларини Жамиятнинг бошқа ходими томонидан бузилиши мумкинлиги ёки унинг шубҳали ахлоқи ҳақида виждонан хабар берган ходимларга нисбатан таъқиб қилиш, ишдан бўшатиш, лавозимини пасайтириш, камситиш, жабр қилиш каби ҳолатларга йўл қўйилмаслигини кафолатлайди ва уларнинг манфаатларини ҳимоя қилади.

14.5. Била туриб ёлғон маълумот, ёлғон гувоҳлик бериш ёки туҳмат қилиш мазкур Кодекс қоидаларини бузиш ва ахлоқсизлик ҳисобланиб, бундай хабарни берган ходим Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилиши мумкин.

15. ХОДИМЛАРГА МАСЛАҲАТ БЕРИШ

15.1. Ходимларда мазкур Кодекс билан боғлиқ савол туғилса, бевосита ўз раҳбарига ва/ёки Ахлоқ комиссиясига мурожаат қилишлари мумкин.

15.2. Ахлоқ комиссияси ethics@uks.uz электрон почта манзилига юборилган саволларга электрон почта орқали жавоб беради.

16. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

16.1. Мазкур Кодекс доимий амал қиладиган ички меъёрий ҳужжат бўлиб, Жамият бошқаруви раисининг буйруғи билан тасдиқланган вақтдан бошлаб кучга киради ва бекор қилингунга ёки янги таҳрири тасдиқлангунга қадар амал қилади.

16.2. Мазкур Кодекс қуйидаги ҳолатларда қайта қўриб чиқилади ва тузатишлар амалга оширилади:

– ахлоқ-одоб борасидаги мавжуд амалиётларни қайта қўриб чиқишга зарурати туғилганда, Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва/ёки етакчи халқаро амалиёт

ўзгарганда;

–Жамиятнинг стратегияси ва мақсадлари ўзгарганда;

–самарасиз чора-тадбирлар ва амалиётлар аниқланганда ва уларни такомиллаштиришга зарурат пайдо бўлганда;

–Жамиятнинг ташкилий тузилмаси ёки фаолиятининг ўзига хос жиҳатлари ўзгарганда ва ҳ.к.

Мазкур Кодексга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш Жамият бошқаруви раисининг буйруғи билан амалга оширилади.